

Sử dụng chat GPT làm công cụ hỗ trợ trong việc dạy và học ngành truyền thông

Nguyễn Thị Phước
Trường Đại học Văn Hiến

TÓM TẮT

Trong thời đại công nghệ số, Chat GPT (Generative Pre-trained Transformer) là một trong những công nghệ tiên tiến nhất trong lĩnh vực xử lý ngôn ngữ tự nhiên. Chat GPT là một mô hình học sâu được huấn luyện trước trên dữ liệu lớn, có khả năng tự sinh ra các văn bản có ý nghĩa. Sử dụng Chat GPT làm công cụ hỗ trợ trong việc dạy và học truyền thông có thể giúp nâng cao hiệu quả giảng dạy và học tập. Mục tiêu của nghiên cứu này là làm rõ những vấn đề nảy sinh, sự thay đổi trong quy trình dạy và học khi Chat GPT được sử dụng làm công cụ hỗ trợ. Đối tượng chính là sự thay đổi của hoạt động dạy và học truyền thông khi dùng Chat GPT. Phương pháp nghiên cứu chủ yếu là phân tích tư liệu thứ cấp, điều tra xã hội học, phỏng vấn định tính. Kết quả nghiên cứu là làm sáng tỏ thay đổi trong dạy và học truyền thông khi có Chat GPT, đồng thời đưa ra dự báo về triển vọng dùng Chat GPT như công cụ hỗ trợ. Kết luận: Đưa ra được kết luận mang tính cốt lõi về sự tác động của Chat GPT đến việc dạy và học ngành truyền thông. Kiến nghị: Đưa ra được những kiến nghị về công tác đào tạo ngành truyền thông ở đại học trong điều kiện mới.

Từ khóa: Truyền thông, Chat GPT, giảng dạy, học tập, công cụ

1. TỔNG QUAN

Trong thời đại kỹ thuật số, các công nghệ mới nhất đang được áp dụng trong nhiều lĩnh vực trong đó có giáo dục.

Chat GPT là một mô hình học sâu dựa trên kiến trúc Transformer. Kiến trúc Transformer là một mô hình xử lý ngôn ngữ tự nhiên được giới thiệu bởi Ashish Vaswani (2017), được huấn luyện trên dữ liệu lớn và có khả năng tự sinh ra các văn bản phong phú và có ý nghĩa [1].

Cụ thể, Chat GPT sử dụng kỹ thuật học sâu để học các quan hệ giữa các từ trong một tập dữ liệu lớn. Sau khi được huấn luyện, mô hình có khả năng tự động tạo ra các văn bản mới bằng cách sử dụng thông tin đã học được từ tập dữ liệu huấn luyện. Chat GPT có thể được sử dụng để tạo ra các văn bản có ý nghĩa, trả lời các câu hỏi hoặc thực hiện các tác vụ khác liên quan đến ngôn ngữ tự nhiên.

Chatbot Chat GPT do công ty OpenAI của Mỹ phát triển và ra mắt vào tháng 11 năm 2022 được xây dựng dựa trên GPT-3.5 - một dòng mô hình ngôn ngữ lớn của OpenAI đồng thời được tinh chỉnh

bằng cả hai kỹ thuật học tăng cường lẫn học có giám sát. Chat GPT nhanh chóng thu hút sự chú ý nhờ việc nó có thể trả lời lưu loát nhiều lĩnh vực kiến thức khác nhau. Sau khi phát hành Chat GPT, OpenAI được định giá 29 tỷ USD [2].

Chat GPT có tác động sâu rộng đến nhiều lĩnh vực như giáo dục, kinh doanh, ngân hàng và tài chính, y tế, nhân sự. Về nghệ thuật và văn học, một số nhà văn đã sử dụng các mô hình GPT để tạo ra truyện, bài báo, bài phê bình và các sản phẩm nghệ thuật khác. Sách do Chat GPT viết đã được rao bán trên Amazon [3].

Về công nghệ, Chat GPT đã thúc đẩy nhiều cải tiến trong lĩnh vực công nghệ, từ chatbot đến phát hiện tin giả. Nó cũng đã giúp tăng cường sức mạnh của các công cụ tìm kiếm và phân tích dữ liệu trên Internet.

Chat GPT có tác động lớn đến ngành truyền thông trong các lĩnh vực:

- Tạo nội dung: Chat GPT có thể tự động tạo ra các bài viết, câu chuyện và nội dung truyền thông khác, giúp giảm thiểu thời gian và chi phí cho

Tác giả liên hệ: ThS. Nguyễn Thị Phước
Email: phuocnt@vhu.edu.vn

việc sản xuất nội dung. Điều này đặc biệt hữu ích cho các doanh nghiệp truyền thông và tiếp thị kỹ thuật số.

- Dịch thuật: Chat GPT có khả năng dịch thuật tự động giữa các ngôn ngữ khác nhau, giúp cho các nội dung truyền thông có thể tiếp cận được với khán giả trên toàn thế giới.
- Xử lý ngôn ngữ tự nhiên: Chat GPT cũng có thể phân tích và hiểu các ngôn ngữ tự nhiên, giúp tự động phân tích và đánh giá các nội dung truyền thông như cảm xúc, tâm trạng của khán giả, từ đó giúp cho các doanh nghiệp truyền thông cải thiện chiến lược tiếp thị của mình.
- Trợ giúp tìm kiếm: Chat GPT có khả năng trả lời các câu hỏi và cung cấp thông tin hỗ trợ cho người dùng, giúp cho việc tìm kiếm thông tin trên các trang web truyền thông trở nên dễ dàng hơn.
- Phát triển trò chuyện tự động: Chat GPT có thể phát triển các chatbot và trò chuyện tự động để giúp khách hàng giải đáp các câu hỏi liên quan đến các sản phẩm và dịch vụ của doanh nghiệp, tăng khả năng tương tác và tạo ra trải nghiệm tốt hơn cho khách hàng.

Mặc dù Chat GPT mang lại nhiều lợi ích cho các lĩnh vực khác nhau, tuy nhiên, vẫn có những lo ngại được đưa ra về Chat GPT. Chat GPT có thể tạo ra những câu trả lời đồng nhất, không phân biệt cá nhân, dẫn đến sự thiếu độc đáo và sáng tạo. Chat GPT học từ dữ liệu được cung cấp, cho nên, nếu dữ liệu chứa thông tin nhạy cảm, nó có thể gây ra vấn đề về bảo mật thông tin và xâm phạm quyền riêng tư, quyền trẻ em. Với khả năng tự động tạo ra nội dung, Chat GPT có thể gây ra vấn đề về trách nhiệm pháp lý do nội dung vi phạm bản quyền hoặc vi phạm quyền riêng tư.

Chat GPT cũng gây lo ngại rằng nó có khả năng

thay thế công việc sáng tạo nội dung của con người, khiến nhân sự mảng này mất việc làm.

Công cụ càng hiện đại càng có nhiều tác động cần xem xét kỹ lưỡng [4]. Do đó, để sử dụng Chat GPT một cách có hiệu quả, chúng ta cần phải thận trọng đánh giá các tác động tiêu cực [5].

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để đạt được mục tiêu của nghiên cứu, chúng tôi thực hiện phương pháp nghiên cứu định lượng và định tính, trong đó có 03 công cụ chủ yếu được sử dụng để thu thập và xử lý thông tin và dữ liệu là: (1) *Điều tra xã hội học*: để thu thập thông tin trong giảng viên, sinh viên về tần suất sử dụng Chat GPT, mục đích sử dụng cũng như những đánh giá của họ về sự hữu ích, độ tin cậy của công cụ này. (2) *Phỏng vấn sâu và ghi chép quan sát*: để thu thập thông tin từ các đối tượng nghiên cứu, chúng tôi sẽ tiến hành các cuộc đối thoại có chủ định, cùng với việc thực hiện phương pháp quan sát - tham dự trong quá trình nghiên cứu. Để thực hiện đề tài này, chúng tôi thực hiện các cuộc phỏng vấn sâu cá nhân có kinh nghiệm quản lý, hoạt động trong lĩnh vực truyền thông; (3) *Hệ thống hóa và phân tích các tài liệu và thống kê sẵn có*: Chúng tôi tiến hành tập hợp các tài liệu, văn bản pháp luật và số liệu thống kê để nghiên cứu và phân tích các dữ liệu này nhằm phục vụ cho cơ sở lý luận của đề tài.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Chat GPT bắt đầu được sử dụng như một công cụ hỗ trợ của giảng viên và sinh viên

Vào tháng 4/2023, chúng tôi đã thực hiện khảo sát sơ bộ trên 300 giảng viên và sinh viên tại các Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng, Cao đẳng Phát thanh Truyền hình II, Đại học FPT, Đại học Văn hiến, Đại học Hutech.

Bảng 1. Kết quả khảo sát tỷ lệ người dùng Chat GPT

Thành phần tham gia khảo sát	Tổng số	Có sử dụng Chat GPT	Không sử dụng Chat GPT
Sinh viên	248	75	173
Giảng viên	52	15	37

Kết quả, có khoảng 1/3 số người tham gia khảo sát trả lời có sử dụng Chat GPT là công cụ hỗ trợ trong việc dạy và học.

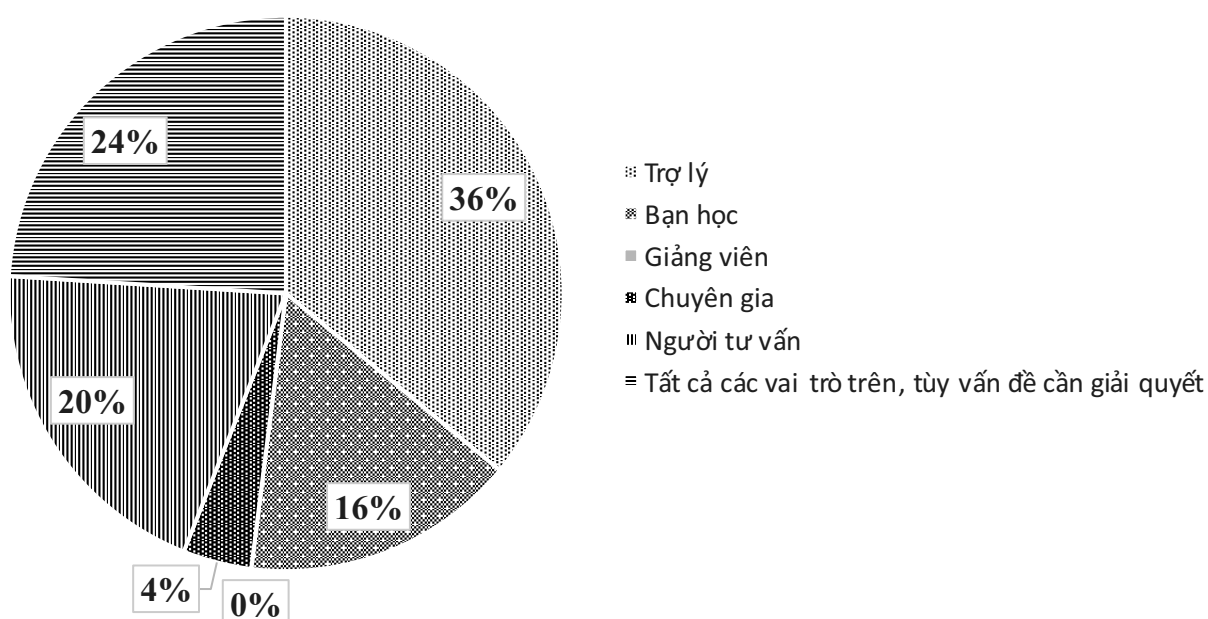
Chúng tôi đã tiến hành điều tra số người có trải

nghiệm khai thác Chat GPT, trong đó giảng viên có thời gian sử dụng trung bình đa phần 2 tháng trở lên, sinh viên mới bắt đầu khai thác gần đây.

*** Khảo sát sinh viên**

Bảng 2. Kết quả khảo sát vai trò hỗ trợ của Chat GPT đối với sinh viên

Vai trò	Số người chọn	Tỷ lệ
Trợ lý	27	36%
Bạn học	12	16%
Giảng viên	0	0%
Chuyên gia	3	4%
Người tư vấn	15	20%
Tất cả các vai trò trên, tùy vấn đề cần giải quyết	18	24%

Hình 1. Biểu đồ vai trò hỗ trợ của Chat GPT đối với sinh viên

Kết quả nghiên cứu cho thấy, so với giảng viên thì sinh viên có tần suất sử dụng Chat GPT ít hơn, chủ yếu dùng vào việc tham khảo và viết báo cáo, thuyết trình. Họ tuy chưa tin cậy hoàn toàn vào

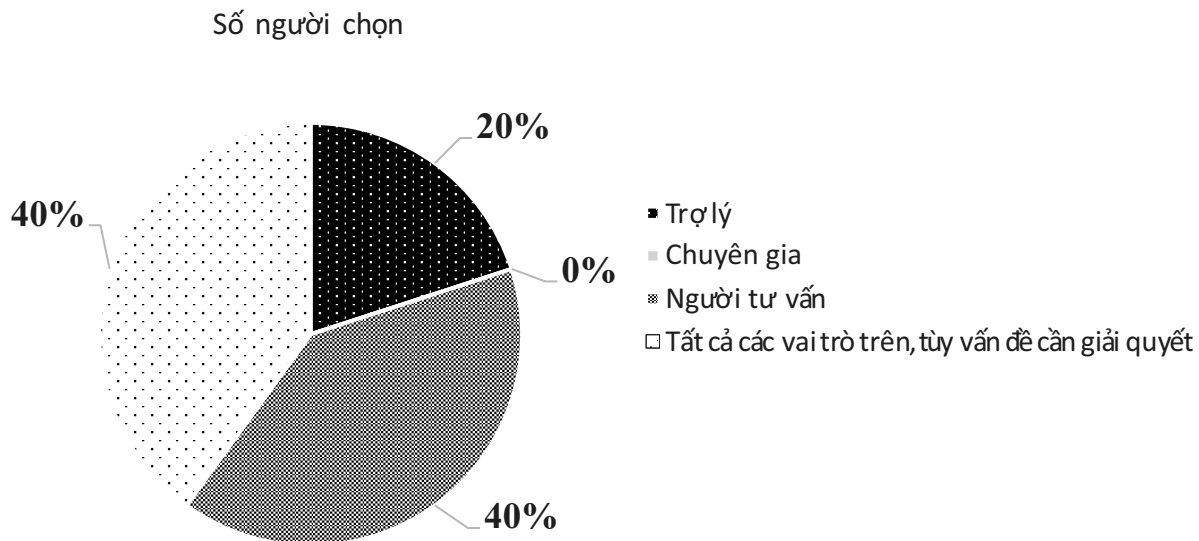
Chat GPT nhưng vẫn sử dụng khá nhiều những thông tin đó vào bài tập, báo cáo trong môn học dù đôi khi chưa tham khảo nguồn khác.

Sinh viên không xem xét Chat GPT vào vai trò giảng viên.

*** Khảo sát giảng viên**

Bảng 3. Kết quả khảo sát vai trò hỗ trợ của Chat GPT đối với giảng viên

Vai trò	Số người chọn	Tỷ lệ
Trợ lý	3	20%
Chuyên gia	0	0%
Người tư vấn	6	40%
Tất cả các vai trò trên, tùy vấn đề cần giải quyết	6	40%

Hình 2. Biểu đồ vai trò hỗ trợ của Chat GPT đối với giảng viên

Nhìn chung, các giảng viên có tần suất sử dụng Chat GPT thường xuyên hơn, chủ yếu để trợ giúp viết bài giảng và ra bài tập. Họ có cái nhìn khách quan và cẩn trọng đối chiếu nhiều nguồn, rất chọn lọc khi dùng các thông tin mà Chat GPT cung cấp. Giảng viên không xem xét Chat GPT vào vai trò chuyên gia.

3.2. Các ứng dụng của Chat GPT trong việc dạy và học truyền thông

Chat GPT có khả năng trả lời các câu hỏi của người dùng dựa trên thông tin được học từ dữ liệu huấn luyện. Điều này có thể giúp giảng viên và sinh viên trong việc tìm kiếm thông tin cần thiết một cách nhanh chóng và chính xác. Ví dụ, giảng viên có thể sử dụng Chat GPT để hỗ trợ trả lời các câu hỏi của sinh viên trong lớp học.

Chatbot này cũng có khả năng tạo ra các bài viết có ý nghĩa, phù hợp với từng mục đích sử dụng khác nhau, do đó hỗ trợ giảng viên viết các tài liệu giảng dạy, hoặc sinh viên viết các bài báo cáo, đề án.

Chat GPT có thể được sử dụng để cung cấp thông tin tư vấn và hướng dẫn học tập. Ví dụ, giảng viên có thể sử dụng Chat GPT để tư vấn cho sinh viên về cách tổ chức thời gian học tập, cách nâng cao kỹ năng học tập.

Chat GPT có khả năng phân tích cảm xúc của người dùng dựa trên các tin nhắn hoặc bình luận được đưa vào. Điều này có thể hỗ trợ giảng viên trong việc đánh giá phản hồi của sinh viên trong quá trình học tập.

Hiện nay, việc sử dụng Chat GPT trong giáo dục

vẫn chưa được phổ biến và chấp nhận rộng rãi trong các trường học. Tuy nhiên, có một số trường đại học và tổ chức giáo dục đang bắt đầu áp dụng công nghệ này vào việc giảng dạy và học tập. Một số trường đại học đã sử dụng Chat GPT để tạo ra các tài liệu học tập tự động, trả lời câu hỏi và cung cấp thông tin hỗ trợ cho sinh viên [6]. Các tổ chức giáo dục cũng sử dụng Chat GPT để tạo ra các trò chơi học tập tương tác và hỗ trợ học tập cho sinh viên. Đầu tháng 7/2023, trang tin công nghệ Zdnet đưa tin đại học Harvard sử dụng công cụ AI có tên gọi CS50 Bot trong lớp học nhập môn Khoa học máy tính cho 70 sinh viên vào mùa hè này [7].

Tuy nhiên, việc sử dụng Chat GPT trong giáo dục cũng đặt ra nhiều thách thức và yêu cầu. Việc phát triển các ứng dụng Chat GPT đòi hỏi sự đầu tư nghiên cứu và phát triển, cùng với việc cập nhật và giám sát thường xuyên để đảm bảo tính độc lập và độ tin cậy của kết quả đưa ra.

3.3. Hạn chế của Chat GPT

Mặc dù Chat GPT có những ứng dụng rất tiềm năng trong việc dạy và học truyền thông, nhưng vẫn có những giới hạn và hạn chế cần được lưu ý, đặc biệt là sự thiếu chính xác. Chat GPT có khả năng trả lời các câu hỏi, tuy nhiên, đôi khi Chat GPT có thể đưa ra các câu trả lời không chính xác hoặc không đầy đủ, có thể dẫn đến sự nhầm lẫn hay hiểu nhầm thông tin. Do đó, người sử dụng cần phải cẩn trọng trong việc đánh giá độ chính xác của câu trả lời được đưa ra bởi Chat GPT.

Để huấn luyện Chat GPT, cần phải có một lượng lớn

dữ liệu. Tuy nhiên, đối với các trường hợp đặc biệt, ví dụ như dạy và học truyền thông, có thể gặp phải khó khăn trong việc thu thập dữ liệu huấn luyện phù hợp. Do đó, việc đưa Chat GPT vào ứng dụng thực tế trong dạy và học truyền thông có thể gặp khó khăn.

Mặc dù Chat GPT có thể giúp hỗ trợ trong việc trả lời các câu hỏi đơn giản hoặc tạo ra các đoạn văn bản, tuy nhiên, với những vấn đề phức tạp, Chat GPT vẫn chưa thể đưa ra các câu trả lời hoặc giải pháp chính xác. Do đó, Chat GPT chỉ có thể hỗ trợ trong những nhiệm vụ đơn giản và cần phải được sử dụng cùng với sự đánh giá và sự hỗ trợ của con người.

Chat GPT được huấn luyện dựa trên dữ liệu của con người, do đó, Chat GPT có thể bị ảnh hưởng bởi các mô hình tư duy và niềm tin của con người. Việc này có thể dẫn đến sự thiên lệch trong việc đưa ra câu trả lời hoặc tạo ra các bài viết. Do đó, cần phải có sự đánh giá và giám sát đối với Chat GPT trong việc đưa ra các quyết định hoặc giải pháp.

Đặc biệt, hầu hết những câu trả lời phỏng vấn sâu chúng tôi đã thực hiện đều đánh giá nội dung của Chat GPT tạo tuy phong phú thông tin nhưng khá đại trà, thiếu cá tính, không có tố chất sáng tạo. Đây có lẽ là năng lực đặc trưng của con người mà máy phải học nhiều thời gian nữa mới mô phỏng được.

3.4. Khuyến nghị

Theo chuyên gia bảo mật Nguyễn Hồng Phúc: “Lượng dữ liệu văn bản rất lớn mà các nhà khoa học tại OpenAI thu thập để huấn luyện cho AI không phải tất cả đều thiên hướng “đúng” và chứa những thông tin “đúng” với chuẩn mực của xã hội. Khi AI đọc đi đọc lại văn bản để tìm các tầng ý nghĩa thì nó cũng đồng thời tìm ra các ý “đúng” lẫn ý “sai”, nhưng AI không có ý thức để nhận biết được thông tin nào là đúng, thông tin nào là sai, mà chỉ đơn thuần là ghi nhớ tất cả” [8].

Như vậy, lượng thông tin đồ sộ mà Chat GPT cung cấp luôn cần được kiểm chứng, đối chiếu nhiều nguồn trước khi sử dụng trong quá trình dạy và học để tránh những thông tin sai, thiếu chính xác hoặc chưa được cập nhật.

Giảng viên khi đánh giá các báo cáo của sinh viên cần có công cụ để xác định nội dung do sinh viên tự viết hay do Chat GPT sinh. Việc trích dẫn, dẫn nguồn cần được thực hiện chặt chẽ và nghiêm túc để hạn chế các sai sót.

4. KẾT LUẬN

Việc sử dụng Chat GPT trong giáo dục đang còn

khá mới mẻ và chưa được chấp nhận rộng rãi trong các trường học. Tuy nhiên, có một số trường đại học và tổ chức giáo dục đã bắt đầu áp dụng công nghệ này vào giảng dạy và học tập. Việc phát triển các ứng dụng Chat GPT đòi hỏi sự đầu tư nghiên cứu và phát triển, cùng với việc đào tạo giảng viên và sinh viên để sử dụng công nghệ này một cách hiệu quả.

Ngoài ra, việc đưa Chat GPT vào ứng dụng trong dạy và học truyền thông cũng đặt ra những thách thức đối với giảng viên và sinh viên. Giảng viên cần phải có kiến thức và kỹ năng cần thiết để sử dụng Chat GPT hiệu quả, đồng thời đảm bảo tính độc lập và độ tin cậy của thông tin từ Chat GPT. Sinh viên cũng cần được đào tạo để có thể sử dụng tốt Chat GPT và cẩn trọng trong việc đánh giá độ chính xác của nội dung do AI tạo.

Có thể sự dễ dàng trong việc khai thác công cụ Chat GPT sẽ làm cho một số sinh viên có xu hướng lười học và phụ thuộc vào công nghệ này. Tuy nhiên, điều này không phải là vấn đề của Chat GPT mà là tư duy và hành vi của sinh viên.

Chat GPT chỉ là một công cụ hỗ trợ học tập, giúp sinh viên tiết kiệm thời gian và nỗ lực tìm kiếm thông tin, tài liệu học tập. Tuy nhiên, sinh viên vẫn cần phải có tư duy sáng tạo, khả năng phân tích, suy luận và áp dụng kiến thức vào thực tế. Nếu chỉ ỷ lại vào Chat GPT để trả lời câu hỏi hoặc làm bài tập thì sinh viên không thể phát triển được các kỹ năng này.

Vì vậy, để tránh tình trạng lười học và ỷ lại vào công nghệ, giáo dục cần phải đi kèm với việc phát triển tư duy sáng tạo, kỹ năng giải quyết vấn đề và khuyến khích sinh viên áp dụng kiến thức vào thực tế. Các giảng viên và Nhà trường cũng cần đưa ra các hoạt động, bài tập, dự án đòi hỏi các kỹ năng này, qua đó đánh giá kết quả học tập của sinh viên.

Giảng viên có thể thêm tài liệu và văn bản vào mô hình học máy như Chat GPT. Các phương pháp có thể sử dụng như thu thập dữ liệu từ các nguồn giáo trình, tài liệu tham khảo, bài báo, bài giảng, bài tập; tạo các tệp dữ liệu bao gồm các đoạn văn bản, các câu hỏi và câu trả lời, các bài kiểm tra hoặc bất kỳ loại dữ liệu nào khác mà giảng viên muốn Chat GPT có thể học để huấn luyện; sử dụng các công cụ phù hợp để huấn luyện mô hình học máy. Sau khi mô hình học máy được huấn luyện và tinh chỉnh, giảng viên có thể tích hợp nó vào các công cụ chatbot để sử dụng trong quá trình giảng dạy và học tập.

Tóm lại, Chat GPT là một công nghệ tiên tiến có thể hỗ trợ trong việc dạy và học truyền thông, tuy

nhiên, cần phải được sử dụng cùng với sự đánh giá và hỗ trợ của con người để đảm bảo tính độc lập và độ tin cậy của thông tin đưa ra. Nghiên cứu và phát

triển Chat GPT sẽ giúp nâng cao hiệu quả trong việc sử dụng công nghệ này vào việc dạy và học truyền thông trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Trần Hồng Việt, Nguyễn Thu Hiền, “*Mô hình Transformers và ứng dụng trong xử lý ngôn ngữ tự nhiên*”, 12/8 2020. <https://sti.vista.gov.vn/tw/Lists/TaiLieuKHCN/Attachments/341919/CVv15S272022032.pdf> (truy cập ngày 2/4/2023).

[2] Nhiều tác giả, “Chat GPT”, 2023. <https://vi.wikipedia.org/wiki/ChatGPT> (truy cập ngày 2/4/2023).

[3] Hà Anh, “*Sách viết bởi ChatGPT được bán tràn lan trên Amazon*”, 23/2/2023. <https://mekongasean.vn/sach-viet-boi-chatgpt-duoc-ban-tran-lan-tren-amazon-post18100.html> (truy cập ngày 2/4/2023).

[4] Francesco Marconi (Kim Cương dịch), *Người làm báo - Trí tuệ nhân tạo và tương lai của báo chí*, NXB Trẻ, 2021.

[5] James Vincent, “AI-generated answers temporarily banned on coding Q&A site Stack

Overflow”, 5/12/2022. <https://www.theverge.com/2022/12/5/23493932/chatgpt-ai-generated-answers-temporarily-banned-stack-overflow-llms-dangers> (truy cập ngày 2/4/2023).

[6] Stanford, “*Stanford faculty weigh in on ChatGPT's shake-up in education*”, 12/20/2022. <https://ed.stanford.edu/news/stanford-faculty-weigh-new-ai-chatbot-s-shakE-learning-and-teaching> (truy cập ngày 2/4/2023).

[7] Maria Diad, “*Harvard is using ChatGPT to teach computer science*”, 3/7/2023. <https://www.zdnet.com/article/harvard-is-using-chatgpt-to-teach-computer-science/> (truy cập ngày 12/7/2023).

[8] Bình Lâm, “*Tỉnh táo với Chat GPT*”, 8/2/2023. <https://www.sggp.org.vn/tinh-tao-voi-chatgpt-post677987.html> (truy cập ngày 12/7/2023).

Use GPT chat as a supporting tool in teaching and learning communication studies

Nguyen Thi Phuoc

ABSTRACT

In the digital age, Chat GPT (Generative Pre-trained Transformer) is one of the most advanced technologies in the field of natural language processing. Chat GPT is a deep learning model pre-trained on big data, capable of generating meaningful texts on its own. Using GPT Chat as a support tool can help improve teaching and learning Communication Studies efficiency. The goals of this study are to clarify the problems that arise, the changes in the process of teaching and learning Communication Studies when Chat GPT is used as a support tool. The main object is the changes of teaching and learning activities when using Chat GPT. The main research methods are secondary data analysis, sociological investigation, and qualitative interview. The research results are to clarify the changes in teaching and learning Communication Studies when GPT Chat is available, and at the same time make a forecast about the prospect of using Chat GPT as a support tool. Conclusion: The core conclusion is drawn about the impact of Chat GPT on teaching and learning communication. Recommendation: Make recommendations on the training of communication majors at universities in new conditions.

Keywords: Communication Studies, GPT Chat, teaching, learning, tool

Received: 18/05/2023

Revised: 15/07/2023

Accepted for publication: 20/07/2023